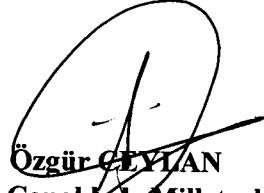

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini arz ederim.

Özgür ÇEVİRAN
CHP Çanakkale Milletvekili

Ülkemizin son 18 yılına hakim olan yönetim perspektifi, ülkenin yaşadığı ekonomik krizleri, kent topraklarını ve doğal kaynakları pazarlayarak aşmaya çalışan bir model ortaya koymaktadır. Giderek çoğalan, çakışan ve karmaşıklaşan üst ölçekli plan yetki tanımlama ve uygulamalarının yanında, yerel idarelerin planlama ve onama yetkileri elinden almış, gereğinde parsel bazında yapı ruhsatı düzenleme detayına kadar inen, merkezi idarenin plan onaylarındaki 'istisna' yetkisi 'genel' yetkiye dönüştürülmüştür. Yerel idarelerin güçlendirilmesi yerine, hiçbir koşul ve kısıt olmaksızın istisna yetkiler ile planlama merkezleştirilmiştir. Bunu sağlamak adına bakanlığınız bünyesinde Mekansal Planlama Gene Müdürlüğü kurulmuş, Bütünleşik kıyı alanları yönetimi ve planlaması çalışmaları, kıyı alanlarının düzenlenmesine dair iş ve işlemler ile bu alanlara ilişkin jeolojik ve jeoteknik etütleri yapmak, yaptırmak ve onaylamak, kıyı kenar çizgisini tespit etmek, onaylamak ve tescilini sağlamak gibi görevler tanımlanmıştır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca, Balıkesir-Çanakkale İlleri 1/50.000 ölçekli Bütünleşik Kıyı Alanları Planı, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle 18 Eylül'de onaylandı. Söz konusu plana göre, Güney Marmara olarak adlandırılan, Balıkesir-Çanakkale kıyı şeridi, Gelibolu Tarihi Yarımadası ve Bozcaada ile Gökçeada'yı içine alan yeni bir rant kuşağı oluşturulmaktadır. Plan raporunda da belirtildiği şekliyle "Balıkesir-Çanakkale Kıyı Planlama Bölgesi doğal ve kültürel çevre olarak iyi korunan bölgelerden biri olma özelliğindedir. Kıyı Planlama Bölgesi Kazdağları Milli Parkı, Ayvalık Adaları Tabiat Parkı, Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı, Troya Tarihi Milli Parkı, gibi değerlere ve zengin biyoçeşitlilik özelliklerine sahip özel alanlara ev sahipliği yapmaktadır. Buna ilişkin olarak;

1. Balıkesir-Çanakkale İlleri 1/50.000 ölçekli Bütünleşik Kıyı Alanları Planı nasıl bir süreç izlenerek hazırlanmıştır? İki il kapsamında bir çok yerleşim alanını ilgilendiren bu plan hazırlanırken karar alma süreci nasıl gerçekleştirilmiştir? İlgili belediyelerin, meslek örgütlerinin ve sivil toplum kuruluşlarının görüşleri alınmış mıdır? Şayet alındı ise ilgili belediyelerin, meslek örgütlerinin ve sivil toplum kuruluşlarının görüşleri nelerdir? Plan hazırlama süreci katılımcı ve şeffaf bir şekilde yürütülmüş müdür?
2. Balıkesir-Çanakkale İlleri 1/50.000 ölçekli Bütünleşik Kıyı Alanları Planı hazırlanırken Çanakkale ve Balıkesir'in birer tarım ve turizm kenti olduğu gerçeği göz önüne alınmış mıdır?
3. Çanakkale ve Balıkesir illerinde yerel yönetimleri 'By-Pass' eden bu planla makro düzeyde ortaya konan ulusal hedefler nelerdir? Bu planla hangi kamu yararına ulaşmak amaçlanmıştır?
4. 710 Km. kıyı uzunluğuna sahip Çanakkale ve 646 Km. kıyı uzunluğuna sahip Balıkesir kıyılarının toplam uzunluğu 1356 Km. dir. Güney Marmara'nın tamamını etkileyecek söz konusu bütünleşik kıyı alanı planı ve ön görülen yatırımlar için bir çevresel etki değerlendirmesi yapılmış mıdır?

5. Balıkesir-Çanakkale İlleri 1/50.000 ölçekli Bütünleşik Kıyı Alanları Planının ekolojik ve sosyo-ekonomik etkileri konusunda bakanlığınızca yapılan bir çalışma var mıdır?
6. Söz konusu bütünleşik kıyı alanı planıyla 1356 Km.'lik kıyı bandında ne kadarlık bir yapılaşma ve nüfus yoğunluk artışı öngörülmüştür?
7. Söz konusu plan kapsamında kıyı yapılarının yapılması olası alanlarda sulak alanlar, doğal sit alanları, Milli Parklar, Özel Çevre Koruma Alanları bulunmaktadır. Balıkesir- Çanakkale İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı hazırlanırken doğal koruma alanlarına ilişkin kriterler ve doğa koruma kurulu kararları göz önüne alınmış mıdır?
8. Plan raporunda da belirtildiği gibi "Bölge, doğal kaynakların ve biyolojik çeşitliliğin varlığı açısından ülke genelinde ayrı bir yere sahiptir. Bu doğrultuda planlama bölgesinde biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması ve çevresel risklerin minimize edilmesi büyük önem taşımaktadır." Kıyılardaki zeytinlik alanların tahrip ve yok olmasının önene geçilmesi konusunda nasıl bir koruma yaklaşımı öngörülmektedir? Termik santraller ve yürütülen maden işletmeciliği faaliyetleri dolayısıyla doğası tahrip edilen bölgenin koruma kullanma dengesi söz konusu planla nasıl sağlanacaktır?
9. Plana göre Güney Marmara olarak adlandırılan, Balıkesir-Çanakkale kıyı şeridi, Gelibolu Tarihi Yarımadası ve Bozcaada ile Gökçeada'yı da içine alan bölgede, Mega yat limanları'ndan, dış ticarete yönelik RO-RO taşımacılığına, yolcu iskeleleri, tersaneler ve çekek yerlerinden, endüstriyel yük limanlarına, turizm tesislerinden, yat limanları ile balıkçı barınaklarına kadar birçok yatırım öngörülmüyor. Plan raporunda "Plandan kaynaklanması beklenen yöre, bölge ve ülke için olumlu sosyal ve ekonomik etkiler kadar, özellikle yörede yaşayan halk için ortaya çıkabilecek olumsuz etkiler (varlık kaybı, tarım veya balıkçılık gibi faaliyetlerin uygulama sonrasında yürütülememesi vb.) de göz önüne alınmalıdır" ifadeleri yer alıyor. Fakat plana göre oluşturulacak yapılaşmanın, gereksinim duyacağı karasal ve deniz ulaşımı kapsamında söz konusu alana ve çevresine (doğal, kültürel, sosyo-ekonomik ve tarihi çevreye) etkisi değerlendirilmemiştir. Söz konusu plan dolayısıyla oluşabilecek toprak ve su kaynaklarındaki kirlenmenin boyutu nedir ve bunun önüne nasıl geçilmesi düşünülmüştür? Yörede uygulama sonrası yöre halkı açısından meydana gelebilecek kayıpları nasıl telafi etmeyi planlıyorsunuz?
10. Bölgede yapılabilecek her türlü kıyı yapısından denizel ve karasal canlıların etkileneceği açıktır. Söz konusu plan uygulamalarının biyo çeşitliliğe etkisi nedir ve plan dolayısıyla kaç canlı türü bundan olumsuz etkilenecektir?
11. Bandırma Bölgesi, Karabiga Bölgesi, Çanakkale Merkez Bölgesi, Bozcaada Bölgesi, Edremit Körfez Bölgesi, Ayvalık Bölgesi ve Gelibolu Tarihi Yarımada Bölgesi olarak yedi bölgede planlanmış bu kıyı düzenlemesinde feribot, yat limanı, kruvaziyer limanı, çekek yerleri, tersane ve diğer iskele önerileri ile önümüzdeki süreçte yapılması muhtemel kıyı yağmasının detay alt ölçek planları mıdır?
12. Turizmin geliştirilmesine hizmet edecek gibi lanse edilen ve planda yat limanı, kruvaziyer limanı gibi tanımlamalarla belirtilen yapılaşma alanlarına hangi ihtiyaçlar temelinde ve hangi bilimsel çalışmalar ışığında karar verilmiştir? 2019 verilerine göre Bozcaada'nın nüfusu 2998 kişidir. Burada yapımı planlanan kruvaziyer limanı'na yanaşacak bir geminin içerisindeki insan yoğunluğu adanın nüfusundan fazla olacaktır. Bütün doğal güzellikleri maden şirketleri tarafından katledilmiş Çanakkale ve Balıkesir'deki çok uluslu maden devlerine ham maddelerini taşıyabilmeleri için liman yapma ihtiyacı mı hasıl olmuştur?
13. Söz konusu planla uluslar arası sermaye çevrelerine pazarlanabilecek yeni alanlar mı yaratılmak istenmektedir? Kanal İstanbul güzergahında kapatılan arsalardan sonra sıra Çanakkale ve Balıkesir'in kıyı şeridinde mi gelmiştir? Planın onay aşamasından hemen sonra Katar'dan bu bölge içinde kelepirci arsa temini talebi gelmiş midir?

14. Planlama alanı sınırı ve etkileşim alanı sınırı hangi kriterlere göre belirlenmiştir? Plan kapsamında öncelik bölgeleri hangi kriterlere göre oluşturulmuştur? Hâlihazırda yürürlükte olan üst ölçekli çevre düzeni planlarıyla uyum gözetilmiş midir?
15. Planda öngörülen ama yer seçimi belirsizlikleri ile sunulan yük limanları, yat limanları, kruvaziyer limanlar ve feribot yolcu iskeleleri hangi bilimsel ihtiyaç temelinde oluşturulmuştur ve gerekçeleri nelerdir? Bu gerekçelendirme kapsamında liman türleri, mekansal yer seçimleri, ön görülen kapasiteleri çevresel ve ekonomik açıdan hangi kriterler kullanılarak saptanmıştır?
16. Bakanlığınızca sürdürülen kıyı planları kapsamında Türkiye genelinde kaç adet, hangi bölgelerde ve ne kadarlık bir kapasitede; yük limanları, yat limanları, kruvaziyer limanlar ve feribot yolcu iskeleleri öngörülmektedir? Türkiye genelinde bu uygulamaların bütüncül planlaması yapılmış mıdır? Bu yatırımlara Türkiye'nin ihtiyacı var mıdır?
17. Kıyı Gökçeada, Bozcaada, Marmara Adası, Avşa Adası ve Paşa Limanı Adası gibi adalar bütünüyle kıyı planı kapmasına alınmıştır. Bu karar ile adalarımız kapsamında plan ve karar süreçlerinden yerel yönetimlerin ve dinamiklerin devre dışı bırakılması mı amaçlanmaktadır? Adalarımızın geleceğinin belirsiz planlama kararlarına açık bir konuma sürüklemesinin sebebi nedir?
18. Bakanlığınız bir emlakçı vizyonu ile mi hareket etmektedir? Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik krizden çıkış yolu olarak artık elde kalan son kamusal alanlar olan kıyı alanlarının nakde dönüştürülmesi mi düşünülmektedir?